

Olycksutredning

Datum
2018-05-23
Handläggare
Larz Eidwall
Diarienummer
2018-000485

Anledning till undersökningen:

Brand i byggnad Hantverksgatan 3 Karlskoga

Uppdragsgivare: Bergslagens Rådningstjänst
Uppdrag: Brandorsak, brandförlopp och erfarenhetsåterföring
Undersökningen utförd: 2018-05-14 Olycksutredare Larz Eidwall
Övriga deltagare: Insatsledare Mats Sjölander

Upplysningar om branden

Larmtid:	2018-05-12 kl. 15:58
Adress:	Hantverksgatan 3 Karlskoga
Olyckstyp:	Brand i byggnad
Objektstyp:	Flerfamiljshus i fem våningar.
Startutrymme:	Kök i lägenhet på 3:e våningen.
Startföremål:	Spis
Brandorsak:	Påslagna spisplattor
Insatsrapport nr:	2018000457

Sammanfattning – Erfarenhet

Brand i byggnad som startade på spisen i köket i en lägenhet på tredje våningen. Rökspridning via trapphus och ventilation till flera våningar.

Bergslagens Rådningstjänst

Larz Eidwall Olycksutredare

Postadress:
Box 424
681 29 Kristinehamn

Besöksadress:
Mykrisvägen 7
691 50 Karlskoga

Telefon:
0586-63600
Org nummer
222 000-0919

Bankgiro:
5159-2673

HÄNDELSE-/BRAND-/OLYCKS-FÖRLOPP

Före framkomst

En äldre kvinna ska laga mat och placerar en kastrull med potatis på spisen. Hon sätter sedan på spisen med ett av fyra vred på spisens högersida. Enligt hennes eget vittnesmål märker hon efter ett stund att spispattan inte blir varm så hon vrider på ett annat vred med samma resultat. Hon uppfattar att spispattan fortfarande inte blir varm. Därefter drar hon på ytterligare ett vred. Resultatet blir till slut att samtliga plattor blir påslagna vilket hon själv inte uppfattar. Under tiden som hon väntar på att spisen ska bli varm sätter hon sig i vardagsrummet bredvid köket. Ytterligare en stund senare märker hon att det brinner på spisen. Hon öppnar då sin ytterdörr och går ut i korridoren.

Samtidigt på samma våningsplan två lägenheter bort, lämnar en man sin mammas lägenhet efter ett besök. Han ser då den äldre kvinnan öppna sin lägenhetsdörr. Kvinnan säger då till mannen ”Jag tror det brinner”. Mannen springer in i kvinnans lägenhet och ser att det brinner kraftigt på spisen. Han rusar då ut igen i korridoren och börjar leta efter en brandsläckare som han hoppas finns i korridoren. Han hittar ingen brandsläckare så han rusar åter igen in i den brinnande lägenheten. Han hittar en filt eller liknande och försöker släcka det som brinner på spisen med filten. Mannen tycker inte att sina släckningsförsök hjälper utan branden försätter. Han bestämmer sig då för att lämna lägenheten. Han stänger lägenhetsdörren efter sig och ringer sedan SOS för att larma.

Under tiden har det automatiska brandlarmet i lägenheten redan utlösts och Bergslagens Räddningstjänst är redan på väg.

Omfattning vid ankomst

Kraftig brand på spis, köksskåp och luckor. Branden har också spridit sig till ett schakt intill spisen där ventilationsrör är dragna.

Räddningstjänstens åtgärder

Rökdykare tränger in i lägenheten och släcker branden. Med hjälp av värmekamera ser man att samtliga plattor är påslagna. Strömmen bryts med huvudströmsbrytaren vid elcentralen då rökdykarna inte kan stänga av spisen på knappanelen på grund av att knapparna brunnit av. Mätning med värmekamera efter det att branden släckts visade på temperaturer över 200 grader på samtliga plattor. Plattorna har vid mätningen varit avstängda någon minut med huvudströmbrytaren. Plattorna har förmodligen haft en ännu högre temperatur innan strömmen bröts.

Lägenheten ventilerades sedan med hjälp av fläktar och självdrag genom fönstren. Röken har också spridit sig till överliggande lägenheter som också kontrollerades och vädrades ur. Likaså vädrades korridorerna ur. Alla hyresgäster i samtliga lägenheter i huskroppen utrymdes. Lokaler i intilliggande fastigheter användes till dom utrymda.

Brandförlopp

Branden har startats genom att samtliga plattor har varit påslagna. Förmodligen har värmen från plattorna gjort att plasten i fläkten smält och antänts. Förmodligen har också fett från fläkten antänts och till slut har fläkten, fläktfiltret och fläktskåpen fallit ner på spisen. Branden har också spridit sig till ventilationsschaktet och rök har spridit sig uppåt mot dom andra lägenheterna ovanför. Höga temperaturer uppmättes också på väggarna till ventilationsschakten i lägenheten ovanför.

Skadeomfattning

Brandlägenheten har stora brand och rökskador i köket. Lägenheten ovanför har lätta rökskador. Mannen som gör ett släckförsök med filten bränner sig lätt på händerna. I övrigt kom inga personer fysiskt till skada. Många äldre mådde dock psykiskt dåligt av händelsen.

Spridningsrisker

Risk för brandspridning genom ventilationsschakt till andra lägenheter ovanför förelåg. Rökspridning till korridor på samma våningsplan samt till andra våningsplan förelåg.

UNDERSÖKNING

Platsbeskrivning

Flerfamiljshus i betong och tegelkonstruktion om 5 våningar. Varje lägenhet i byggnaden rymmer sin egen brandcell. Automatiskt brandlarm i alla lägenheter. Fastigheten har tidigare varit ett kommunalt äldreboende men har på senare tid övergått till enskilt boende. Samtliga hyresgäster är äldre personer.

Brandorsak

Branden startade på spisen när samtliga plattor blivit påslagna. Värmen från plattorna har gjort att fläkt och fläktskåp antänts och troligen har filtret till fläkten avgett fett som droppat ner på spisen och antänts i ett tidigt skede.

Andra viktiga noteringar och förbättringsförslag

Spisen som har gamla traditionella spisplattor har vred som kan anses som svårbegripliga. Flera personer har enligt uppgift också antytt att vreden är svårtolkade. I detta fall var denna tolkning också orsaken till att branden startade.

Spisen saknade en så kallad spisvakt. En spisvakt som är en slags timer för spisar stänger av strömmen till spisen efter inställd tid. En spisvakt skulle kanske förhindrat att den aktuella branden uppstått.

Mannen som gjorde att släckförsök var först ute i korridoren för att försöka hitta någon sorts släckutrustning men hittade ingen sådan. En inomhusbrandpost fanns i anslutning till korridoren i ett intilliggande utrymme bakom ett par glasdörrar. En skylt märkt med en symbol för just detta fanns i korridoren men satt placerad högt upp vid taket i korridoren över glasdörrarna. Skyltens placering kan anses sitta för högt upp och kan lätt missas. Skulle korridoren rökfyllas kommer skylten att gömmas då rök stiger upp mot taket. Det kan tolkas att skylten placerats så högt upp på grund av att glasdörrarna upptar en stor plats i korridoren.

Lägenheten rymmer sin egen brandcell vilket innebär att ytterdörren ska stå emot brand i 30 minuter och förhindra brandspridning till en andra lägenhet under 60 minuter. Dock har rökspridning skett genom det ventilationsschakt som fanns bredvid spisen inom mycket kortare tid, ända ner till ca: 10 minuter. Ventilationsschaktet i lägenheten ovan bröts upp och uppmätte också temperaturhöjning ända upp till ca: 60 grader. Den tidiga upptäckten av branden genom automatlarmet hindrade branden från att sprida sig till lägenheten ovanför då ventilationsschaktets väggar inte stod emot branden någon längre tid.

Underlag och förutsättningar för utlåtandet

Besök med brandplatsundersökning på brandplatsen 2018-05-14. Samtal med lägenhetsinnehavaren genom dotter, vittnesmål från Insatsledare, Styrkeledare och rökdykare från Bergslagens Räddningstjänst, vittnesmål från mannen som gjort släckförsöket samt samtal med hemtjänstpersonal.

SÄNDLISTA: MSB
OLYCKSUTREDARE: Larz Eidwall
Olycksutredare/ Insatsledare
Tel: 0586-636 00
Mobil: 073-50 58861
E-post: larz.eidwall@brt.se

Bilder

Köket har stora brand och rökskador

Vreden på spisen som brunnit av

Genombränning i ventilationschaktet.

Bild från räddningstjänstens värmekamera efter det att branden släckts

Spis från en annan oskadad lägenhet

Skylten för brandredskap

Svårtolkad panel på spisen